

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет технологій та дизайну

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор КНУТД

д.е.н., проф. Іван ГРИЩЕНКО

«09» травня 2022 року

**ПРОГРАМА
ТВОРЧОГО КОНКУРСУ**

для здобуття ступеня бакалавра
зі спеціальності 022 Дизайн

освітні програми:

- Дизайн (за видами), спеціалізація 022.01 Графічний дизайн,
- Дизайн (за видами), спеціалізація 022.02. Дизайн одягу (взуття),
- Дизайн (за видами), спеціалізація 022.03 Дизайн середовища,
- Дизайн (за видами), спеціалізація 022.04 Промисловий дизайн

РЕКОМЕНДОВАНО

Вченою радою факультету дизайну

від 09 травня 2022 р.

Протокол № 10

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри МДК

від 04 травня 2022 р.

Протокол № 14

на засіданні кафедри ДІМ

від 06 травня 2022 р.

Протокол № 11

на засіданні кафедри Дизайну

від 05 травня 2022 р.

Протокол № 11

на засіданні кафедри ОМГД

від 06 травня 2022 р.

Протокол № 10

на засіданні кафедри ЕД

від 05 травня 2022 р.

Протокол № 10

ВСТУП

Мета творчого конкурсу – перевірка рівня володіння вступником певним рівнем знань в галузі образотворчого мистецтва, ступеня усвідомлення та осмислення умов того чи іншого творчого завдання і використаних засобів для його вирішення.

Для вступу на навчання за мистецькою спеціальністю «Дизайн» проводиться творчий конкурс з і **спецкомпозиції**.

Конкурсне завдання є комплексним і представляє собою поетапне вирішення поставлених завдань. Кожен етап демонструє первинні навички композиції, рисунка, живопису, виявляє рівень підготовки, природний хист і художній смак вступника.

Мистецтво, як форма суспільного пізнання, являє собою художньо-образне відображення життя. Відображаючи оточуючий світ, художник одночасно втілює у витворах мистецтва свої думки, почуття, естетичні ідеали, дає оцінку явищам життя, висловлює своє розуміння світу. Художня образність в образотворчому мистецтві досягається не тільки прямим, достовірним відображенням предметів та об'єктів природи. Створюючи витвір мистецтва, художник безумовно спирається на природу, виходить з неї як в загальному задумі, так і у формах вираження. Для створення художнього образу треба володіти вмінням виконання начерків, замальовок, етюдів, ескізів. Необхідним є розвиток образного мислення, уваги, спостережливості, вміння живописними засобами правдиво відтворювати природу, передавати її конструктивні, об'ємні, матеріальні, просторові та тонально-колеристичні якості.

1. ЗАГАЛЬНИЙ ОПИС ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

Для виконання творчих робіт необхідне ознайомлення з теоретичними питаннями образотворчої грамоти, основами лінійної та повітряної перспективи, закономірностями світлотіні, правилами передання на зображувальній площині об'єму, матеріалу та простору.

Першоосновою художньої образності в мистецтві є рисунок, який відтворює предметну форму. Для вірного виконання завдання необхідним є освоєння певних практичних навичок за наступними пунктами:

1. Оволодіння елементами перспективи. Конструктивна та перспективна побудова предметів.

2. Оволодіння принципами перспективної побудови форми за допомогою світлотіні (її градацій).

3. Оволодіння засобами передачі об'єму, матеріалу та простору в рисунку (характер світлотіні різних матеріалів, тонові співвідношення, роль лінії та штриха).

Необхідно також навчитись бачити композиційний устрій відтворюваного об'єкту, вірне співвідношення між його частинами.

Вступник повинен володіти прийомами образотворчої граматики, мати практичні навички їх реалізації в рисунку: бачити пропорції, перспективні зміни, конструктивно будувати зображення та розташовувати його на площині, володіти світлотіньовою ліпкою об'ємної форми, вміти виконувати тональний рисунок, в якому предмети зображуються у світлоповітряному середовищі.

Задум художника базується на різноманітних зображувальних засобах: об'ємі, матеріальності, просторі, колориті. Зображення тривимірного простору на площині здійснюється за допомогою перспективної та конструктивної побудови предметів. Наступний важливий засіб передачі об'єму на площині – це градація його світлотіні. Зображенню об'ємної форми на площині допомагає сама техніка роботи – характер штриховки олівцем або мазків пензлем. Матеріальність предметів, що зображуються, передається на площині насамперед характером світлотіні. Іншою важливою умовою є витриманість пропорційних тональних та кольорових відмінностей.

Грамотне, графічне зображення природи, передача її об'ємних, просторових та матеріальних якостей базується на методиках пропорційного перекладання зорового образу кольорових співвідношень природи на діапазон фарб палітри. Кольорові співвідношення предметів натурної постановки визначаються порівнянням їх колориту при цілісному сприйнятті. Закон сприйняття пропорційних відношень рівною мірою відноситься не тільки до пропорцій рисунка, але і до світлотіньового (тонального) та графічного їх зображення. Для грамотного графічного зображення дуже важливо досягти щоб не тільки тональні, але й світлові різниці предметів натурної постановки були передані у тих співвідношеннях, у котрих вони сприймаються в момент спостереження. Стан кольорових співвідношень відображає взаємозв'язок предметів та середовища, тому єдність тональних та кольорових відношень, переданих в зображенні, дозволяють вірно підійти до повноцінного колористичного вирішення. Важливим є також точне відтворення загального тонового та колористичного стану освітлення.

2. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

Спецкомпозиція - вступне випробування поводить у відповідності до освітніх програм, за обраними варіантами. Головними вимогами є: грамотне володіння основами проектної графіки та графічного дизайну, правильне використання засобів графічної виразності, композиційних прийомів та художніх матеріалів. Графічне відтворення завдання вимагає правильного вибору графічної мови, яка найбільш повно буде передавати задум художника, розкривати зміст, образність, форми та композицію предметів. Характерною ознакою графічної техніки є побудова зображення за допомогою ліній, плям та їх сполучень, а також використання локальних кольорових площин (тільки ахроматичних, або різнокольорових).

Варіюючи відношення графічних засобів, використовуючи лаконічні контрасти білого та чорного, або найтонші переходи плям та ліній різної інтенсивності, можливо досягти найбільшої виразності. Графічні засоби дають можливість відчувати і таку властивість поверхні предметів, як фактуру (гладку, жорстку, блискучу, прозору).

При виконанні графічних ескізів в завданні зі спецкомпозиції можуть бути використані різні графічні техніки: лінеарне або плямове подання рисунку, аплікація з використанням кольорового паперу, монохромне або поліхромне вирішення. Виконанню графічного листа передуює пошук варіантів подання у вигляді форескізів, за якими виконується чистова графічна композиція.

Графічне вирішення композиції може бути різноманітним: лінеарна графіка, яка підкреслює переваги та характер об'ємної форми, плямова графіка, яка підсилює гостроту форми, виразність силуету та окремих деталей. Сполучаючи лінії та плями можливо досягти безкінечної різноманітності графічних вирішень.

Багатотонові композиції (ахроматичні та хроматичні) розширюють діапазон графічних можливостей, яскраво підкреслюють образну характеристику задуму та вирішення.

Завдання зі спецкомпозиції передбачає виконання та правильну компоновку в аркуші варіантів монокомпозицій за асоціативним принципом, згідно заданої теми. Монокомпозиція будується з набору геометричних елементів та їх частин (квадрати, прямокутники, трапеції, кола, еліпси), у монохромному та поліхромному вирішенні. Можуть бути виконані також зображувальні елементи - символи, стилізації біоморфних та зооморфних елементів, орнаментальні та ритмічні сітки, асиметричні та симетричні (статичні та динамічні) монокомпозиції. В процесі виконання завдання слід звернути увагу на виразність відображення асоціативних принципів у створенні монокомпозиції або логотипу.

Засоби зображення: лінеарні або лінеарно-плямові графічні техніки, аплікація. Колористичне вирішення: ахроматичне та поліхромне. Друга частина завдання передбачає виконання та компоновку в аркуші варіантів тематичних

композицій (костюм, взуття, інтер'єр, стилізований натюрморт) за асоціативними ознаками, у відповідності до обраної тематики (за варіантами). В процесі виконання завдання слід звернути увагу на такі вимоги:

- правильна передача та підкреслення характеру, пластики предметів та фігур;
- визначення пропорцій, характеру руху, статичності або динамічності;
- образне вирішення фактури матеріалів за допомогою різноманітних прийомів та технік графічного зображення;
- визначення світлового та кольорового змісту графічної композиції;
- орнаментальна виразність та характерність композиції;
- досягнення єдності частин композиції та виділення композиційного центру.

Девіз варіанту виступає як інспіруюче джерело творчості, при вирішенні образно-художнього завдання побудови композиції. Під час виконання завдання слід звернути увагу на правильне відображення образного змісту, закладеного в девізі, використовуючи для вираження його емоційного сприйняття такі засоби: характер форми, пропорції, перспективу, ритмічну, фактурну та орнаментальну організацію, колорит, позу та жест в трактуванні фігури людини.

Тривалість творчого конкурсу зі спецкомпозиції – 4 академічних години. Матеріали для виконання завдання: папір, туш, олівці, акрил, акварель, гуаш, темпера, кольоровий папір (за вибором вступника). Формат завдання: 2 аркуші паперу формату А-3.

Після перегляду робіт за результатами творчого конкурсу приймальна комісія допускає вступника до складання наступних випробувань.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

1. Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие. М.: Архитектура-С. 2012. 392 с.
2. Бейти П. Анатомия цвета. Об истории красок и цветовых решениях. Москва: Манн, Иванов и Фербер. 2018. 336 с.
3. Ватсон-Гарсия К. Рисунок с нуля. Пошаговое руководство. М.: Эксмо. 2016. 178 с.
4. Власова В. Вивчення основ композиції на уроках образотворчого мистецтва в школі. *Мистецтво та освіта*. 2012. № 2. С. 42-45.
5. Емброуз Г., Леонард Н. Основи. Графічний дизайн. Генерування ідей. Київ: ArtHuss. 2019. 192 с.
6. Иттен Й. Искусство формы. Харьков: Издатель Дмитрий Аронов. 2020. 136 с.
7. Иттен Й. Искусство цвета. Харьков: Издатель Дмитрий Аронов. 2020. 96 с.
8. Иванов С. Основи композиції видання. Львів: Світ, 2013. 232с.
9. Івченко В. Сюжетна композиція. *Мистецтво та освіта*. 2011. № 1. С. 38-40
10. Ідак Ю. В., Клименюк Т. М., Лясковський О. Й. Основи об'ємно-просторової композиції. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки,

2014. 212 с.

- 11.Клименюк Т.М. Креслення, рисунок, композиція: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 300 с
- 12.Куно Н. Сочетание цветов на практике. Минск: Попурри, 2020. 304 с.
- 13.Ли Н. Голова человека. Основы учебного академического рисунка. М.: Эксмо. 2017. 265 с.
- 14.Ли Н. Основы учебного академического рисунка. М.: Эксмо. 2018. 480 с.
- 15.Лотошинська Н. Д., Івахів О. В.Теорія кольору та кольороутворення. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 204 с.
- 16.Лумис Э. Рисование головы и рук. СПб: Питер. 2016. 151 с.
- 17.Мигаль С. П., Дида І. А., Казанцева Т. Є. Біоніка в дизайні просторово-предметного середовища.Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 228 с.
18. Михайленко В. Є., Кашенко О. В. Основы біодизайну. Київ: Каравела. 2017. 304 с.
19. Найс К. Акварель для начинающих. Минск: Попурри. 2018. 128 с.
20. Обідняк М. М., Білінська О. Б. Архітектурна композиція. Курс практичних занять та завдань. Навчальний посібник / за заг. ред. С. М. Лінди. Друге видання, доповнене. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 152 с.
- 21.Перепелиця О. Практичні завдання з композиції. *Мистецтво та освіта*. 2017. № 4. С. 22-27
- 22.Харрисон Т. Пейзаж акварелью. Полный курс обучения. М.: Эксмо. 2019. 194 с.
23. Хоффманн Т. Как понять акварель. Москва: Манн, Иванов и Фербер. 2016. 208 с.
- 24.Чиварди Дж. Рисование. Полное руководство. СПб: Питер. 2015. 443 с.
25. Шиков М., Дубровская Л. Рисунок. Основы композиции и техническая акварель. Минск: Попурри. 2016. 168 с.
26. Эванс Г. Истори цвета. Как краски изменили наш мир. М.: Эксмо. 2018. 286 с.
27. Элам К. Геометрия дизайна. Пропорции и композиция. СПб: Питер. 2013. 112 с.
28. Яремків М. Композиція: творчі основи зображення. Навчальний посібник. Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. 110 с.

4. СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО ЗАВДАННЯ

Екзаменаційне завдання зі спецкомпозиції

Спеціальність: 022 «Дизайн»

Освітня програма: Дизайн (за видами), спеціалізація 022.01 Графічний дизайн
фахові спрямування: графічний дизайн, фірмовий стиль

- 1. Двовимірна композиція.** Композиція з предметів 4-5 шт., виконується на аркуші формату А-3 тушшю та пензлем без допомоги креслярського приладдя.
Спочатку композиція намічається олівцями, а потім виконується тушшю, з використанням фактур.
Колористична гама - ахроматична
В процесі виконання завдання необхідно звернути увагу на цілісність та виразність композиційного рішення, домінування композиційного центру.
Час виконання завдання – 2 академічні години.
- 2. Площинно-декоративна композиція.** Площинно-декоративна композиція з графіки виконується на аркуші формату А-3 гуашшю. Основна вимога – вирішення композиції, декоративне рішення, стилізація форми, колористична виразність, домінування композиційного центру.
Колористична гама - хроматична
Час виконання завдання – 2 академічні години.

Екзаменаційне завдання зі спецкомпозиції

Спеціальність: 022 «Дизайн»

Освітня програма:

Дизайн (за видами), спеціалізація 022.02. Дизайн одягу (взуття)
фахові спрямування: художнє моделювання костюма, дизайн аксесуарів та ювелірних виробів, дизайн брендової продукції

- 1.** Виконати та закомпонувати в аркуші 3-4 варіанти композицій за асоціативним принципом за заданою темою, що складається з набору геометричних елементів: квадрат, прямокутник, трапеція, трикутник, круг, еліпс, або 3-4 варіанти літери – слова (логотипу) та зображувальних елементів – символів за даною темою.
В процесі виконання завдання необхідно звернути увагу на виразність відображення асоціативних принципів у створенні моно композиції або логотипу.

Засоби зображення: лінійні або лінійно-плямові графічні засоби, аплікація. Колористичне вирішення – ахроматичні тони (білий, сірий, чорний).

2. Виконати та закомпонувати в аркуші 3-4 варіанти колористичних композицій за асоціативним принципом за заданою темою, або 3-4 варіанти поєднання шрифтового символу (логотипу) з зображувальним елементом знакової композиції в кольоровому вирішенні.

В процесі виконання слід звернути увагу на гармонію кольорових сполучень та тональних відношень. **Завдання виконується в хроматичній гамі.**

Засоби зображення: акварельна техніка, графічні засоби, аплікація.

Матеріали: папір, туш, акварель, гуаш, кольоровий папір. Розмір аркушу – А3.

Час виконання завдання – 2 академічні години.

3. Виконати та закомпонувати в аркуші варіативний ряд пошукових фор-ескізів (3 пропозиції) асоціативної композиції костюма за запропонованим девізом в колористичному варіанті.

Девіз виступає як інспіруюче джерело творчості, при вирішенні образно-художнього завдання побудови композиції костюма. Під час виконання завдання слід звернути увагу на вірне відображення образного змісту, закладеного в девізі, використовуючи для вираження його емоційного сприйняття, в ескізах моделей костюма на фігурі людини, наступні засоби: форму та колір костюма, його ритмічну, фактурну та орнаментальну організацію, позу та жест в трактуванні фігури людини. **Завдання виконується в хроматичній гамі.**

Засоби вираження: лінійні або лінійно-плямові графічні засоби, аплікація.

Матеріали: папір, туш, акварель, гуаш. Розмір аркушу – А3.

Час виконання завдання – 2 академічні години.

Екзаменаційне завдання зі спецкомпозиції

Спеціальність: 022 «Дизайн»

Освітня програма: Дизайн (за видами), спеціалізація 022.01 Графічний дизайн
фахові спрямування: фотовідеодизайн, web-дизайн, motion-дизайн

На основі замальовки з натури рослин (домашніх квітів) зробити декоративну стилізацію мотиву рослин в квадраті та побудувати рапортну композицію в смузі (безкінечник). Розмір квадрату для рапорту – 15 x15 (см)

Засоби зображення: лінійні або лінійно-плямові графічні засоби.

Колористичне вирішення: ахроматична гама.

Матеріали: папір білий або тонований формату А2 (1 аркуш) або А3 (2 аркуші), калька, гуаш або чорна туш, пензлі №3, 5, ножиці, капілярні ручки, маркери, олівці, лінійка, гумка.

Час виконання завдання – 4 академічні години.

Екзаменаційне завдання зі спецкомпозиції

Спеціальність: 022 «Дизайн»

Дизайн (за видами), спеціалізація 022.03 Дизайн середовища
фахові спрямування: комп'ютерний дизайн інтер'єру і меблів, ландшафтний дизайн

1. Побудувати фронтальну композицію на площині з простих геометричних фігур на основі – кола, квадрата, трикутника – 6 варіантів:
 - симетричну композицію з дотиком, з напливом. Простий вид симетрії, рівне співвідношення двох частин відносно осі;
 - асиметричну композицію урівноважену – з дотиком, з напливом. Вісь або площина симетрії відсутня, але є візуальна, композиційна урівноваженість її частин;
 - асиметричну композицію неурівноважену – з дотиком, з напливом. Зорове сприйняття композиції неурівноважене, вага лівої та правої частин різна, що робить композицію нестійкою, більш активною.

Матеріали: папір білий ¼ формату аркушу А, туш, гуаш.

Час виконання – 1 академічна година.

2. Виконати рисунок інтер'єру за планом та розгортками стін за допомогою перспективи. Напрямок зору вказаний на плані. Рисунок виконується на аркуші формату ¼ А олівцем, з легкою світлотіневою проробкою. Вимоги – за компонувати і зробити рисунок перспективи з розташованими в інтер'єрі меблями з передачею масштабних та пропорційних характеристик.

Час виконання завдання – 3 академічні години.

Екзаменаційне завдання зі спецкомпозиції

Спеціальність: 022 «Дизайн»

Освітня програма:

Дизайн (за видами), спеціалізація 022.04 Промисловий дизайн

На основі замальовки з натури рослин (домашніх квітів) зробити декоративну стилізацію мотиву рослин в квадраті та побудувати рапортну композицію в смузі (безкінечник). Розмір квадрату для рапорту – 15 x15 (см)

Засоби зображення: лінійні або лінійно-плямові графічні засоби.

Колористичне вирішення: ахроматична гама.

Матеріали: папір білий або тонований формату А2 (1 аркуш) або А3 (2 аркуші), калька, гуаш або чорна туш, пензлі №3, 5, ножиці, капілярні ручки, маркери, олівці, лінійка, гумка.

Час виконання завдання – 4 академічні години.

5. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ТВОРЧИХ РОБІТ

Специфіка проведення та оцінювання творчих робіт полягає в тому, що протягом кожного етапу творчого конкурсу виконується одне або два завдання, результатом яких повинна бути завершена творча робота.

У переважній більшості випадків при оцінюванні творчого потенціалу особистості вступника враховуються лише параметри, які можуть у майбутньому забезпечити безпосередній творчий результат. Однак, людська особистість - цілісне поняття, в якому всі компоненти взаємопов'язані.

Тому оцінювання результату вступного випробування не може відбуватися як накопичення балів, творча робота повинна бути оцінена в комплексі як системний та завершений твір.

При оцінці творчих робіт вони аналізуються з позицій виразності, логічного завершення та естетичної доцільності, з точки зору відповідності сучасним вимогам до навчальної методики виконання подібних робіт.

Рівні виконання фахового вступного випробування відповідають такій оціночній шкалі:

Оцінка у балах	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
180 – 200	A	відмінно
160 – 179	B	добре
150 - 159	C	
120 - 149	D	задовільно
100 - 119	E	
0 - 99	F	не склав

Особи, які отримали менше 100 балів за іспит, звільняються від подальшого складання вступних випробувань та участі в конкурсі.

Після перегляду робіт за результатами творчого конкурсу приймальна комісія допускає вступника до участі у загальному конкурсі.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНИХ КОНКУРСНИХ РОБІТ

Максимальна оцінка за виконання вступної конкурсної роботи зі спецкомпозиції складає 200 балів за умови виконання всіх вимог, відсутність яких оцінюється зняттям балів за такою шкалою:

1. Порушення або неповна відповідність варіанту та вимог завдання у вирішенні моно- або багатофігурної композиції	Знімається 10 балів
2. Відсутність асоціативних аналогій у вирішенні моно- або багатофігурної композиції	Знімається 10 балів
3. Недостатня передача асоціативного зв'язку в елементах формоутворення композиції завдання	Знімається 5 балів
4. Недостатнє володіння навичками стилізації форми моно- або багатофігурної композиції	Знімається 10 балів
5. Невірне вирішення колористичних асоціацій та відсутність колористичної гармонії у вирішенні моно- або багатофігурної композиції	Знімається 10 балів
6. Порушення в пропорційній побудові композиції	Знімається 10 балів
7. Недостатнє володіння пропорційними та ритмічними закономірностями побудови форми в моно- або багатофігурній композиції	Знімається 10 балів
8. Невірне визначення ступеня статичності або динамічності в побудові форм у вирішенні моно- або багатофігурної композиції	Знімається 5 балів
9. Відсутність цілісності композиції та виділення та виділення композиційно-психологічного центру у вирішенні монокомпозиції або 3-х фігурної композиції в костюмі	Знімається 10 балів
10. Відсутність співузгодженості елементів композиції, недостатній ступінь контрастних та нюанс них акцентів у вирішенні моно- або багатофігурної композиції	Знімається 10 балів
11. Недостатнє володіння навичками зображення фігури людини та елементів костюма у вирішенні 3-х фігурної композиції в костюмі	Знімається 5 балів
12. Відсутність елементів орнаментальної побудови композиції, невірний взаємозв'язок форми та орнаментального наповнення	Знімається 5 балів
13. Порушення законів перспективи в побудові інтер'єру	Знімається 10 балів
14. Недостатній рівень передачі образності композиційного завдання в формі костюма	Знімається 5 балів
15. Невірне компонування завдання в листі заданого формату	Знімається 5 балів

Програма Творчого конкурсу для вступу за спеціальністю 022 «Дизайн» (**освітні програми:** Дизайн (за видами), спеціалізація 022.01 Графічний дизайн; Дизайн (за видами), спеціалізація 022.02. Дизайн одягу (взуття); Дизайн (за видами), спеціалізація 022.03 Дизайн середовища; Дизайн (за видами), спеціалізація 022.04 Промисловий дизайн) розглянута на засіданні Приймальної комісії Київського національного університету технологій та дизайну.